

תפסיר רס"ג

גגיד למנחת שבת ושני וחמישי

אתם נצבים

ט אתם נצבים היום כלכם לפני יהוה אלהיכם ראשיכם שבטיכם זקניכם ושטריכם כל איש ישראל: אתון קימין יומא דין פולכון. קדם יי אלהכון. רישיכון שבטיכון. סביכון וסרכיכון. כל אנש ישראל: טפכם נשיכם וגרף אשר בקרב

(ט) אנתם וקוף אליום כלכם. בין ידי אללה רבכם. רויסאכם ואסבאטכם. ושיוככם וערפאכם. וסאיר רגאל אל אסראיל: (י) ואטפאלכם ונסאכם. ואלגריב אלדי פי וסט עספרך. מן מחתטב חטבך. אליי מטקוי מאד: (יא) לאדכאלך. פי עהד אללה רבך ופי חרעה. אלדי עהדה מעד אליום: (יב) לפי יתבתך אליום לה אמה. והו יכון לך

מחניך מחטב עציך עד שאב מימך: טפלכון נשיכון. וגיורך. דבגו משריתך. מלקיט אעד. עד מלי מך: לעברך בברית יהוה אלהיך ובאלתו אשר יהוה אלהיך כרת עמך היום: לאעלותך. בקימא. די

אלהך ובמומתיה. די אלהך. גזר עמך יומא דין: (שני) תיטון בספרי

למען הקים אתך היום לו לעם והוא יהיה

— כט"י —

ט אתם נצבים. מלמד שכנסם משה לפני הקדוש ברוך הוא ביום מותו להכניסם בברית: ראשיכם שבטיכם. ראשיכם לשבטיכם: זקניכם ושטריכם. החשוב חשוב קודם, ואחר כך כל איש ישראל: ימחטב עציך. מלמד שבאו בנענים להתגיר בימי משה, כדרך שבאו גבעונים בימי יהושע. וזהו האמור בגבעונים (יכושט ט, ד) ויעשו גם המה בערמה, ונתנם זולק הדקדוק: היום לו לעם. כן הוא בקצת תיגאן המדוקדקות בפסיק וכן הוא בפסיקתא: שימו המור (ט) לעברך. המנהג לזקוף את העין. (ט) היום לו לעם. מנהג רוב העולם שלא להפסיק אחר מלת היום.

משה חוטבי עצים ושואבי מים: יא לעברך. להיותך עובר בברית. ולא יתכן לפרשו כמו לעשותכם אותם: לעברך בברית. דרך העברה, כך היו פורתים ברית, עושין מחצה מפאן ומחצה מפאן ועוברים בנתים, כמו שנאמר (יימיכ לז, יח) העגל אשר כרתו לשנים ויעברו בין בתריי: יב למען הקים אתך היום לו לעם. כל כך הוא נכנס לטרוח למען קים

תפסיר רס"ג

אלאהא כמא ועדך וכמא קסם
לאבאיך. לאברהים ליצחק
וליעקוב: יג) וליס מעכם וחדכם.
אנא עאהד הדאי אלעהד.
והדאי אלחרג: יד) אלא מע מן
הו מוגוד מענא אליום.
חאציר בין ידי אללה רבנא.
ומע מן ליס הו חאציר
מענא אליום. אד' נקל אליה:

לך לאלהים כאשר
דבר-לך וכאשר נשבע
לאבותיך לאברהם ליצחק
וליעקב: בדיל לאקמא יתך
יומא דין קדמוהי לעם. והוא יהוי לך
לאלה. כמא דמליל לך. וכמא דקיים
לאבהתך. לאברהם ליצחק וליעקב:
ולא אתכם לבדכם

אנכי כרת את-הברית הזאת ואת-האלה
הזאת: ולא עמכון בלחודיכון. אנא. גזר ית קמא הדין. וית
מומתא הדא: יד) כי את-אשר ישנו פה עמנו עמד
היום לפני יהוה אלהינו ואת אשר איננו פה
עמנו היום: ארי ית מן דאיתוהי הכא. עמנא קאים יומא
דין. קדם " אלהנא. וית מן דליתוהי. הכא עמנא יומא דין:

— רס"י —

היום. כיום הנה שהוא קיים והוא מאפיל
ומאיר, כף האיר לכם וכף עתיד להאיר
לכם, והקללות והיסורין מקימין אתכם
ומציבין אתכם לפניו. ואף הפרשה שלמעלה
מוז פיוסין הם (לעיל פסוק ט'). אתם ראיתם
את כל אשר עשה. דבר אחר, אתם נצבים.
לפי שהיו ישראל יוצאין מפרנס לפרנס
ממשה ליהושע, לפיכך עשה אותם מצבה
בדי לזרזם. וכן עשה יהושע, וכן שמואל
(שמואל א' יב, ז) התנצבו ואשפטה אתכם,
בשיצאו מידו ונכנסו לידו שלשאו:
יד ואת אשר איננו פה. ואף עם דורות
העתידים להיות:

אתך לפניו לעם: והוא יהיה לך לאלהים.
לפי שדבר לך ונשבע לאבותיך שלא
להחליף את זרעם באמה אחרת, לכך הוא
אוטר אתכם בשבועות הללו, שלא תקניטוהו
אחר שהוא אינו יכול להבדל מכם. עד כאן
פרשתי לפי פשוטו שלפרשה, ומדרש אנדה,
למה נסמכה פרשת אתם נצבים
לקללות, לפי ששמעו ישראל מאה קללות
חסר שתיים, חוץ ממ"ט שבתורת כהנים,
הוריקו פניהם ואמרו מי יוכל לעמוד
באלו התחיל משה לפיסם אתם נצבים
היום, הרבה הכעסתם למקום ולא עשה
אתכם בליה וברי אתם קימים לפניו:

תפסיר רס"ג

☪ שלושד תיסן בספרי ☪ (שלישי) טו כ"י

אַתֶּם יִדְעֶתֶם אֵת אֲשֶׁר
יֹשְׁבֵנוּ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וְאֵת
אֲשֶׁר-עָבְרָנוּ בְּקֶרֶב הַגּוֹיִם
אֲשֶׁר עֲבַרְתֶּם: אֲרִי אֶתֹנֶן יִדְעֶתוּן.
יֵת דִּיתִיבְנָא בְּאֶרְעָא דְּמִצְרַיִם. וְיֵת
דְּעֲבַרְנָא. בִּינִי עִמְמִיא דְּעֲבַרְתוּן:
וְתִרְאוּ אֶת שְׁקוּצֵיהֶם
וְאֵת גְּלִילֵיהֶם עֵץ וְאֶבֶן

טו) וְאֶתֶם עֲאֻלְמִין. מֵא
אֶקְמֵנָא פִּי בְּלֵד מִצְרַיִם. וּמֵא
סְרֵנָא פִּי מֵא בֵּין אֱלֹאֲמִים.
אֱלֻדִין גְּזֻתֶם בִּינְהֶם:
טז) וְקֵד רְאִיתֶם אֶרְגָּאֲסֶהֶם.
וְטוֹאגִיִתֶהֶם. מִן כִּשְׁב וְחֶגְאֶרְהָ.
וּמִן פְּצִיָּה וְדִיֶּהֶב אֱלֻדִי הִי
מַעֲהֶם: יז) כִּלָּא יוֹגֵד פִּיכֶם רְגֵל
אוּ אֶמְרָאָה אוּ עֶשִׂירָה אוּ
סִבְט. מִן קֶלְבָּה מִתּוּלֵי אֱלִיּוּם עֵן
אֱלִלָּה רְבֵנָא. לִימְצִי וְיַעֲבֹד
מַעֲבֻדָּאֵת אוּלְאִיד אֱלֹאֲמִים.

כֶּסֶף וְזָהָב אֲשֶׁר עִמָּהֶם: וְחִזִּיתוּן יֵת שְׁקוּצֵיהוּן. וְיֵת
טְעוּתְהוּן. אָעָא וְאֶבְנָא. כֶּסֶף אִוְדֶהָבָא דְּעִמָּהוּן: ^ד פֶּן-יֵשׁ בְּכֶם
אִישׁ אוּ-אִשָּׁה אוּ מִשְׁפָּחָה אוּ-שִׁבְט אֲשֶׁר
לְבָבוּ פְנָה הַיּוֹם מֵעַם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְלַכֵּת
לְעַבֵּד אֶת-אֱלֹהֵי הַגּוֹיִם הָהֵם פֶּן-יֵשׁ בְּכֶם
שָׂרֵשׁ פְּרָה רֹאשׁ וְלַעֲנָה: דְּלִמָּא אֵית בְּכוּן. גְּבַר אוּ אֶתָּא

— כ"י —

טו כ"י אַתֶּם יִדְעֶתֶם וְגו' וְתִרְאוּ אֵת
שְׁקוּצֵיהֶם. לְפִי שְׂרָאִיתֶם הָאֲמוֹת עוֹבְדֵי
עֲבוּדָה זָרָה וְשָׂמָא הַשִּׂיא לֵב אֶחָד מִכֶּם אוּתוּ
לְלַכֵּת אַחֲרֵיהֶם, פֶּן יֵשׁ בְּכֶם וְגו' (פסוק יז)
לְפִיכֶף אֲנִי צָרִיף לְהַשְׁבִּיעְכֶם: טו וְתִרְאוּ אֵת
שְׁקוּצֵיהֶם. עַל שֵׁם שְׁהֶם מְאוּסִים בְּשִׁקְצִים:
גְּלִילֵיהֶם. שְׁמִסְרָחִים וּמְאוּסִין בְּגִלְל: עֵץ

זוֹלָק הַדְּקָרוֹק: ^ד מֵעַם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. כֵּן הוּא בְּמַקְצַת תִּיגָאן בְּשׁוֹפֵר וּבְקַצְתָן בְּפִשְׁטָא:

שְׂמֵן הַבַּיִר. (י) אִישׁ אוּ-אִשָּׁה הַמְנַהֵג לְהַפְרִיד בֵּין אוּ ל-אִשָּׁה.

תפסיר רס"ג

כלא יכון פיקם. אצל מת'מר סם או עלקם: יח) פאדיא סמע פלאם הדיא אלחרג. קדר פי נפסה קאילא לא יכון לי אלא סלאם. ואנמא אסיר פי הוא קלבי. לפי אמר באלדוא אלעטש: יט) פלא ישא אללה אן יצפח לה דיאלד. בל חינאדין

או זרעי או שבטא. דלביה פני יומא דין מרחלתא דיי אלהנא. למהך למפלח. ית טעות עממיא האנון. דלמא אית בכון.

גבר. מהרהר חטין או זדון: יה) והיה

בשמעו את דברי האלה

הזאת והתברך בלבבו

לאמר שלום יהיה לי כי

בשררות לבי אלך למען ספות הרוה את-

העמאה: ויהי. במשמעיה ית פתגמי מומתא הדא. ויחשיב בלביה

למימר שלמא יהי לי. ארי. בהרהור לבי אנא אזיל. בדיל. לאוספא

ליה חטאי שלותא על זידנותא: יט) לא-יאבה יהוה סלח

לו כי אז יעשן אף-יהוה וקנאתו באיש ההוא

ורבצה בו כל-האלה הכתובה בספר הזה

ומחה יהוה את-שמו מתחת השמים: לא ייבי יי

— כס"י —

אנקלוס בדיל לאוספא ליה חטאי שלותא על זידנותא, שאוסיף לו אני השנגות על הזדונות: הרוה. שוגג שהוא עושה כאדם שבור שלא מדעת: העמאה. שהוא עושה מדעת ובתאוה: יט) יעשן אף ה'. על ידי בעס הגוף מתחמם והעשן יוצא מן האף וכן (ט"ז כז, ט) עלה עשן באפוי ואף על פי שאין זו לפני המקום, הכתוב משמיע את האזון בדרך שהיא רגילה ויכולה לשמוע, כפי דרך הארץ: וקנאתו. לשון חמה אנפרטמיניט [חמה] אחיות לבישת נקמה ואינו מעביר על המדה:

שהם מרים, כלומר מפרה ומרבה רשע בקרבכם: יח) והתברך בלבבו. לשון ברכה, יחשב בלבו ברכת שלום לעצמו לאמר, לא יבואוני קללות הללו, אף שלום יהיה לי: והתברך. זינדי"ט ט"י זלע"ז [יברך את עצמו]. כמו והתגלח והתפלל: בשררות לבי אלך. במראית לבי כמו (זמדזכ כד, יח) אשורנו ולא קרוב, כלומר מה שלבי רואה לעשות: למען ספות הרוה. לפי שאוסיף לו פרענות על מה שעשה עד הנה בשוגג והייתי מעביר עליהם וגורם עתה שאצטרפם עם המזיד ואפרע ממנו הכל. וכן תרגם

תפסיר רס"ג

ישתד ג'צ'ב אללה וְחַמִּיּוּתָהּ
עֲלֶיהָ. פִּלְזֶק בַּה גְּמִיעַ אֶלְחָרָג.
אֶלְמַכְתּוּב פִּי הָדִיא אֶלְסַפֵּר.
חַתִּי יִמְחִי אֶלְלָה אֶסְמֶה. מִן
תַּחַת אֶלְסָמָא: (כ) וְיִפְרֹזָה אֶלְלָה
עָלַי שֶׁד. מִן גְּמִיעַ אֶסְבֵּאט
אֶסְרָאִיל. כְּגִמִיעַ חָרָג אֶלְעֵהָ.
אֶלְמַכְתּוּב פִּי סַפֵּר הָדִיא
אֶלְתּוֹרִיָּה: (כא) פִּיקוּל אֶלְגִּיל
אֶלְאֶכִּיר. מִן בְּנִיכֶם אֶלְדִּין
יְקוּמוּן מִן בְּעַדְכֶם. וְאֶלְגִּרִּיב
אֶלְדִּי יֵאֲתִי מִן בְּלָד בְּעֵיד.
פִּינְצִירוֹן צִרְבָּאת תֵּלֶךְ
אֶלְאֶרֶץ וְאֶמְרָא צִיְהָא. אֶלְדִּי
אֶמְרָצִיְהָ אֶלְלָה: (כב) חַתִּי
כָּאן גְּמִיעַ אֶרְצִיְהָ מְחַדְקָה
בְּנֵאָר וּכְפָרִית. פְּהִי לֹא תוֹרַע

לְמִשְׁבַּק לִיָּה. אֲרִי בְּכֵן. יִתְקַף רוּגְזָא
דִּי וְחַמִּיּוּתָהּ בְּגוּבְרָא הָהוּא. וְיִדְבְּקוּן
בִּיה כָּל לְוִטִיא. דְּכַתִּיבִין בְּסַפְרָא הָדִין.
וְיִמְחִי יִי יֵת שְׁמִיָּהּ. מִתְּחֹת שְׁמִיא:
כּ וְהִבְדִּילוּ יְהוָה לְרַעָה
מִכָּל שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל כְּכָל
אֱלֹת הַבְּרִית הַכְּתוּבָה
בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֹּה: וְיִפְרֹשֶׁנָּה
יִי לְבִישָׂא. מִכָּל שְׁבִטֵיא דִּישְׂרָאֵל. כְּכָל
לְוִטֵי קִימָא. דְּכַתִּיבִין בְּסֵפֶר אוֹרִיתָא
הָדִין: כֵּא וְאָמַר הַדּוֹר הָאֲחֵרוֹן
בְּנִיכֶם אֲשֶׁר יְקוּמוּ
מֵאַחֲרֵיכֶם וְהִנְכִּירֵי אֲשֶׁר
יָבֵא מֵאֶרֶץ רְחוֹקָה וְרָאוּ אֶת־מִכּוֹת הָאָרֶץ
הַהוּא וְאֶת־תַּחְלָאִיהָ אֲשֶׁר־חָלָה יְהוָה בָּהּ:
וְיִימַר דָּרָא בְּתִרְאָה. בְּנִיכּוֹן דִּיקוּמוּן מִבְּתִרִּיכּוֹן. וְיִבְרַע עִמְמִין. דִּיִּיתִי
מֵאֶרֶע רְחִיקָא. וְיִחְזוּן. יֵת מַחְתָּהּ. דִּיאֶרְעָא הֵהִיא וְיֵת מֵרַעָהָ. דִּיאֶמְרַע
יִי בָּהּ: כֵּב גְּפָרִית וּמֶלֶח שְׂרָפָה כָּל־אֶרְצָהּ לֹא
תוֹרַע וְלֹא תִצְמַח וְלֹא־יֵעֲלֶה בָּהּ כָּל־עֵשֶׂב

— רס"ג —

לשתי לשונות, בפרשת הקללות הטפחה
נתונה תחת בספר, והתורה הזאת דבוקים זה
לזה, לכך אמר הזאת, וכאן הטפחה נתונה
תחת התורה, נמצא ספר התורה דבוקים זה
לזה, לפיכך לשון זכר נופל אחריו, שהלשון

כ הכתובה בספר התורה הזה, ולמעלה
הוא אומר (לעיל כ, ס) בספר התורה הזאת
גם כל חלי וכל מכה וגוי, הזאת, לשון נקבה,
מוסב על התורה. הנה, לשון זכר, מוסב על
הספר, ועל ידי פסוק הטעמים הן נחלקין

תפסיר רס"ג

ולא תנבת. ולא יטלע פיהא שייא מן אלעשב. כמקלב סדום ועמורה אדמה וצבויים. אלד"י קלבהא אללה. בג'צ'בה וחמ'יתה: כג) פיקול גמיע אל'אמם. עלי מא ד'א צנע אללה כד'א בהד'יה אל'ארץ. ומא סבב. שד'ה הד'א אלג'צ'ב אלעצ'ים: כד) פיגאבון. באן ד'אלך עלי מא תרכו עהד אללה אל'אה אב'איהם. אלד'י עהדה מעהם. באכ'ראגה להם מן בלד מצר: כה) פמ'צ'ו. ועבדו מעבד'את אכ'ר. וסגדו להא. מעבד'את לם יערפוהא. ולם תנצב'הם נציב'א: כו) פ'אשתד ג'צ'ב

כַּמֵּה־פִּכֶת סֶדֶם וְעַמֹּרָה אֲדָמָה (כ' וצביים) וְצַבֹּיִם אֲשֶׁר הִפֵּךְ יְהוָה בְּאָפּוֹ וּבְחַמְתּוֹ: גופריתא ומלחא תהי יקדא כל ארעה. לא תזדרע ולא תצמת. ולא יסק בה כל עשב. כהפיכתא. דסדום ועמורה אדמה וצבויים. דהפך יי. פרוגזיה ובחמתיה: **בג** וְאָמְרוּ כָּל־הַגּוֹיִם עַל־מָה עָשָׂה יְהוָה כִּכָּה לְאָרֶץ הַזֹּאת מָה חָרִי הָאֵף הַגָּדוֹל הַזֶּה: ויימרון כל עממ'א. על מא עבד יי. כד'ין לארעא הד'א. מא תקוף. רוגזא רבא הד'ין: **כד** וְאָמְרוּ עַל אֲשֶׁר

עִזְבוּ אֶת־בְּרִית יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֵם אֲשֶׁר פָּרַת עִמָּם בְּהוֹצִיאוֹ אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם: ויימרון. על דשבקו. ית קימא דיי אלהא דאב'התהון. דגזר עמהון. באפקותיה יתהון מארעא דמצר'ים: **כה** וַיֵּלְכוּ וַיַּעֲבְדוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים וַיִּשְׁתַּחֲווּ לָהֶם אֱלֹהִים אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּם וְלֹא חָלַק לָהֶם: ואזלו. ופלחו לטעות עממ'א. וסגידו להון. דחלן דלא ידעונין. ולא איטיבא להון: **כו** וַיַּחַר־אֵף יְהוָה

— כש"י —

נופל על הספר: ככ לא ידעום. לא ידעו נתנם לחלקם. ואונקלוס תרגם ולא אוטיבא בהם גבורת אלהות: ולא חלק להם. לא להון. לא הטיבו להם שום טובה. ולשון לא

תפסיר רס"ג

אללה עלי תלך אלבלה. פאחל
בהא גמיע אללענה.
אלמכתובה פי הדא אלספר:
כו) פשד'ב אהלהא ען בלדהם.
בגצ'ב וחמייה וסכ'ט עצים.
וטרחהם. אלי בלד אכ'ר כמי
תרונהם אליום: כח) פיעתברון
ויקולון כד'אך. אלמסתוראת
ללה רבנא. ואלמכשופאת
גמיעא. אלתי הי לנא ולבנינא
אלי אלדהר. פי אן נעמל. גמיע
פלאם הדיה אלטרמייה:
ל א) ואד'א חלת בך גמיע
הדיה אלממור. מן אלברכאת

בָּאֲרֶץ הַהִוא לְהֵבִיא עָלֶיךָ
אֶת־כָּל־הַקְּלָלָה הַפְּתוּבָה

בַּסֵּפֶר הַזֶּה: וּתְקִיף רוּגְזָא דִּי
בְּאַרְעָא הַהִיא. לְאִיתְּאָה עֲלֵה יֵת כָּל
לְוִטִיָּא. דְּכַתִּיבִין בַּסֵּפֶרָא הַדִּין:

כִּי וַיִּתְּשֶׁם יְהוָה מֵעַל
אֲדָמְתָם בְּאֶרֶץ וּבַחֲמָה

וּבְקֶצֶף גָּדוֹל וַיִּשְׁלַחֵם
אֶל־אֲרֶץ אַחֲרַת פְּיוֹם הַזֶּה:

וַיִּטְלִטְלוּנוֹן יְיָ מֵעַל אֲרַעְהוֹן. בְּרָגוּ וּבַחֲמָא

וּבַתְּקוּף רַב. וַאֲגִלִּינוּן. לְאַרְעֵ אַחֲרֵי פְּיוּמָא הַדִּין: כֹּחַ הַנְּסֻתָּרַת

לִיהוּה אֱלֹהֵינוּ וְהַנְּגִלָּת לָנוּ וְלִבְנֵינוּ עַד־עוֹלָם

לְעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת: דְּמַטְמָרן.

קְדָם יְיָ אֱלֹהֵנָא. וּדְגִלִּין. לְנָא וְלִבְנֵנָא עַד עֲלֵמָא. לְמַעַבְדָּ. יֵת כָּל

פִּתְגָמֵי אֲוִרִיתָא הַדָּא: ס ❀ דְּבִינֵי תִימִן בַּסֵּפֶר ❀ שְׁנֵי כְּשָׁהן מַחֻבְּרֹת בַּסֵּפֶר ❀

רביעי) (שני כשהן מחוברות) ❀ וְהָיָה כִּי־יָבֹאוּ עָלֶיךָ כָּל־

הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הַבְּרָכָה וְהַקְּלָלָה אֲשֶׁר נָתַתִּי

כש"י

כך (פסוק כח) וראו את מכות הארץ ההיא
והלא אין אדם יודע טמונותיו שלחברו, אין
אני מעניש אתכם על הנסתרות, שהן לה'
אלהינו והוא יפרע מאותו יחיד, אבל
הנגלות, לנו ולבנינו לבער הרע מקרבנו,
ואם לא נעשה דין בהם יעששו הרבים. נקוד
על לנו ולבנינו, לדרוש, שאף על הנגלות לא

חלק אותו אלוה שבתרו להם, לא חלק להם
שום נחלה ושום חלק: כי ויתשם ה'.
כתרגומו וטלטלנון, וכן (ירמיכ יב, יד) הנני
נותשם מעל אדמתם: כח הנסתרות לה'
אלהינו. ואם תאמרו מה בדינו לעשות,
אתה מעניש את הרבים על הרהורי היחיד,
שאמר (פסוק יז) פן יש בכם איש וגוי, ואחר

תפסיר רס"ג

ואללענא. אלתו תלותהא עליך. פארגע אלי נפסד. ועלי אנך פי מא בין גמיע אלמם. אלדי דחאך אללה רבך אלי תים: ב) פתוב אלי אללה רבך ואקבל אמרה. מתיל גמיע מא אנא אמרך בה אליום. אנת ובניך. בכל קלבך ונפסך: ג) פאן אללה רבך יתוב עליך ורחמך. ויעוד ויגמעך מן גמיע אלשעוב. אלדי בדרך הנאך: ד) חתי אן אלמנדחי מנד לן כאן פי אקצא אלסמא. לגמע שמלך אללה רבך מן תים

לפניך והשבת אל לבבך
בכל הגוים אשר הדיחך
יהוה אלהיך שמה: ויהי ארי
ייתון עלך כל פתגמיה האלין. ברך
ולוטיין. דיהבית קדמך. ותתיב ללבך.
בכל עממיה. דאגליך: " אלהך לתמן:
ושבת עדיהוה אלהיך
ושמעת בקלו ככל אשר-
אנכי מצוה היום אתה
ובניך בכל לבבך ובכל-

נפשך: ותתוב. לדחלתא דיי אלהך ותקביל למימריה. בכל.
דאנא מפקיד לך יומא דין. את ובנדך. בכל לבך ובכל נפשך: ג ושב
יהוה אלהיך את שבותך ורחמך ושב וקבעך
מכל העמים אשר הפיצך יהוה אלהיך שמה:
ותיב " אלהך. ית שבי גלותך וירחים עלך. ויתוב. ויכנשנדך
מכל עממיה. דבדרךך: " אלהך לתמן: ד אס-יהיה נדחך
בקצה השמים משם יקבעך יהוה אלהיך

— רס"י —

לעצמו, שהוא שוב עמהם. ועוד יש לומר, שגדול יום קבוץ גלויות ובקשי, כאלו הוא עצמו צריך להיות אוהו בנידיו ממש איש איש ממקומו, בענין שנאמר (ישעי כז, יב) ואתם תלקטו לאחד אחד בני ישראל, ואף בגלויות שאר האמות מצינו בן (ירמיו מ, מז) ושבתי שבות מואב:

ענש את הרבים עד שעברו את הירדן, משקבלו עליהם את השבועה בהר גרזים ובהר עיבל, ונעשו ערבים זה לזה:
ל ג ושב ה' אלהיך את שבותך. היה לו לכתוב והשיב את שבותך, רבותינו למדו מכאן שהשכינה כביכול שרויה עם ישראל בצרת גלותם, וכשנגאלין הכתיב גאלה

תפסיר רס"ג

ולקדמך: (ה) וידכילך אללה רבך. אלי אלבלד אלדי מאזזה אבאנד ותחווה. ויחסן אליך ויפתרך מן אבאנד: (ו) וישרח אללה רבך. צדך וצדך נסלך. לתחב אללה רבך. בכל קלבך וכל נפסך לבי תחיא: (ז) ויחל אללה רבך. גמיע הדיא אלחרג. באעדאנד ובשאניך אלדי כלבנד: (ח) ואנת תתוב. ותקבל אמר אללה. ותעמל גמיע וצאיאה. אלדי אמרך בהא אליום: (ט) ויזדך אללה רבך. פי גמיע צנעה ידך. פי תמר

ומשם יקחך: אם יהוה גלותך בסיפי שמיא. מתמן. יכנשך יי אלהך:

ומתמן יקרבך: * והביאך יהוה

אלהיך אל-הארץ אשר-

ירשו אבותיך וירשתה

והיטבך והרבך מאבותיך:

ויעלך יי אלהך. לארעא. דיריתו

אבהך ותירתה. ויטיב לך ויסגך

מאבהך: ❀ חמישי בספר תימן ❀ ומל

יהוה אלהיך את-לבבך

ואת-לבב זרעך לאהבה את-יהוה אלהיך

בכל-לבבך ובכל-נפשך למען חייך: ויעדי יי

אלהך. ית טפשות לבך וית טפשות לבא דבך. למרחם. ית יי אלהך:

בכל לבך ובכל נפשך בדיל חיד: (חמישי) (שלישי כשהן עחוברות)

ונתן יהוה אלהיך את כל-האלות האלה

על-איביך ועל שנאיך אשר רדפוך: ויתין יי

אלהך. ית כל לוטיא האלין. על בעלי דבך ועל שנאך דרדפוך:

ואתה תשוב ושמעת בקול יהוה ועשית

את-כל-מצותיו אשר אנכי מצוך היום: ואת

תתוב. ותקביל למימרא דיין. ותעביד ית כל פקודהי. דאנא מפקיד

לך יומא דיין: וחותרך יהוה אלהיך בכל | מעשה ידך בפרי בטנך ובפרי בהמתך ובפרי

איש גורמים כאן חמישי בספר תימן

תפסיר רס"ג

בְּטֶנֶד. וְתִמְרָה בְּהַאֲמִיד. וְתִמְרָה
אֲרֻצֵּי כִירָא. אֲדִי יִרְגַע אֱלֹהִים.
אֵן יִקְצֹד בְּדִ כִירָא. כְּמֵא קֶצֶד
בְּאַבְאִיד: (י) אֲדִי תִקְבֹּל אֲמִר
אֱלֹהִים רַבֵּד. פִּתְחָפִיץ גְּמִיע
וְצִאִיָּא וְרִסוּמָה. אֱלִמְכַתוּבָה
פִי הֲדִיא סֵפֶר אֱלִתוּרִיָּה. אֲדִי
תִתּוּב אֱלִי אֱלֹהִים רַבֵּד. בְּכֹל
קִלְבֵּד וְכֹל נִפְסָד: (יא) וְאַעֲלֶם אֵן
הֲדִיָּה אֱלִוְצִיָּה. אֲלִדִי אֲמִרָד
בְּהֵא אֱלִוּים. לִיס בְּכִפִּיָּה עֲנָד.
וְלֵא בְּעִידָה: (יב) לִיסָהָא פִי
אֱלִסְמֵא. פִּיקוּל קֵאִיל. מֵן דִּיא

אֲדַמְתָּ לְטֹבָה פִּי | יָשׁוּב
יְהוָה לְשׁוֹשׁ עֲלֶיךָ לְטֹב
כַּאֲשֶׁר-שָׂשׂ עַל-אַבְתָּיךָ:
וַיִּתְרַנֵּךְ יְיָ אֱלֹהֶיךָ. בְּכֹל עֹבְדֵי יָדְךָ.
בְּוֹלְדָא דְמַעַךְ. וּבֹלְדָא דְבַעֲיָרְךָ. וּבֹאבָא
דְּאַרְעָךָ לְטֹבָא. אֲרִי יִתּוּב יְיָ. לְמַחְדֵי עֲלֶךָ
לְטֹב. כְּמֵא דְחָדֵי עַל אֲבָהָתְךָ: **כִּי**
תִשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
לִשְׁמֹר מִצְוֹתָיו וְחֻקֹּתָיו
הַכְּתוּבָה בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה

הִזָּה כִּי תָשׁוּב אֶל-יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל-לִבְבְּךָ
וּבְכֹל-נַפְשֶׁךָ: אֲרִי תִקְבִּיל. לְמִימְרָא דֵי אֱלֹהֶיךָ. לְמַטַּר פְּקוּדוֹהִי
וּקְנִימוֹהִי. דְּכַתִּיבִין. בְּסֵפֶר אֲוִרִיתָא הַדִּין. אֲרִי תִתּוּב לְדַחֲלָתָא דֵי
אֱלֹהֶיךָ. בְּכֹל לִבְךָ וּבְכֹל נַפְשֶׁךָ: **ס (ששי) שלישי כשהן מחוברות בסת"י**

כִּי הַמִּצְוָה הַזֹּאת אֲשֶׁר אֲנִי
מֵצִוְךָ הַיּוֹם לֹא-נִפְלְאת הוּא מִמֶּךָ וְלֹא רַחֲקָה
הוּא: אֲרִי תִפְקִידָתָא הַדָּא. דְּאַנָּא מְפַקִיד לְךָ יוֹמָא דִּין. לָא מְפַרְשָׂא
הִיא מִמֶּךָ. וְלֹא רַחֲקָא הִיא: **יב לֹא בְּשָׁמַיִם הוּא לֵאמֹר**
מִי יַעֲלֶה-לָנוּ הַשָּׁמַיְמָה וְיִקְחָה לָנוּ וְיִשְׁמַעֲנוּ

— רס"י —

יא לֹא נִפְלְאת הִיא מִמֶּךָ. לֹא מְכַסֶּה הִיא
מִמֶּךָ. כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (דְּצִירִים יז, ח) כִּי יִפְלֵא, אֲרִי
יב לֹא בְּשָׁמַיִם הִיא. שְׁאַלּוּ הִיתָה בְּשָׁמַיִם,
הִייתָ צָרִיךְ לַעֲלוֹת אֶדְרִיָּה וּלְקַמְדָּה:
וְתִרְדּוּ בְּפִלָּאִים, (אִיוֹב מ, יג)

תפסיר רס"ג

יצעד לנא אלי אלסמא וינזלהא לנא. ויסמענאהא ונעמל בהא: יג) וליס הי פי דיאך גאנב אלבחר. פיקול קאיל. מן דיא יעבר לנא אלי דיאך גאנב אלבחר פיאכדהא לנא. ויסמענאהא ונעמל בהא: יד) בל אל אמר קריב אליך גדא. ומכנך בפאך ובקלבך אן תעמל בה: טו) אנציר אני קד געלת בין ידיך אליום. אלתיאה ואלכיר. ואלמות ואלשר: טז) עלי מא אמרך בה אליום. אן תחבב אללה רבך ותסיר פי טרקה. ותחפץ וצאיאה

אתה ונעשנה: לא בשמיא היא. למימר. מן יסק לנא לשמיא ויסבה לנא. וישמעננא יתה ונעבדנה: דג) ולא מעבר לים הוא לאמר מי יעבר לנו אל-עבר הים ויקחה לנו וישמענו אתה

ונעשנה: ולא מעברא לימא היא. למימר. מן יעבר לנא. לעיבר ימא ויסבה לנא. וישמעננא יתה ונעבדנה: דד) פי-קרוב אליך הדבר מאד בפיו ובלבבך

לעשתו: ארי קריב לותך. פתגמא לחדא. בפומך ובלבך

למעבדיה ס **פ** שבדיעדי בספרי תימן **פ** רביעי כשהן מחוברות בספרי תימן **פ**

ראה נתתי לפניך היום **טז** (שבועי) (רביעי כשהן מחוברות)

את החיים ואת הטוב ואת המות ואת הרע: חזי דיהבית קדמך יומא דין. ית חיי וית טבתא. וית מותא וית בשתא: טז) אשר אנכי מצוך היום לאהבה את יהוה ולהיך ללכת בדרךיו ולשמר מצותיו וחקתיו ומשפטיו וחיית ורבית וברכך יהוה אלהיך

— כש"י —

יד פי קרוב אליך. התורה נתנה לכם בכתב ובפעל פה: טו) את החיים ואת הטוב. זה תלוי בזה, אם תעשה טוב הרי לך חיים, ואם תעשה רע הרי לך המות. והפתיב מפרש והולך היאך: טז) אשר אנכי מצוך היום לאהבה. הרי הטוב, ובו תלוי וחיית

תפסיר רס"ג

ורסוניה ואחכאמה. פתחיא ותכתיר. ויבארך לך אללה רבך. פי אלבלד אלד' אנת צאיר אליה לתחווה: (ז) ואן תולא קלבך ולם תקבל דיאלך. ומלת וסגדת. למעבודאת אכיר ועבדתהא: (ח) פקד אכברתכם מן אליום. אנכם סתבידון. ולא תטול מדתכם פי אלבלד. אלד'י אנת עאבר אלארדן. לתציר אליה לתחווה: (ט) וקד אשהדת עליכם אליום אלסמא

בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר-אֲתָה בָּא-

שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ: דֵּאנָא מְפַקִיד לְךָ

יומא דין. למרחם. ית יי אלהך למהך באורחן דתקנן קדמוהי. ולמטר. פקודוהי

וקימוהי ודינוהי. ותיחי ותסגי. ויברכנך יי

אלהך. בארעא. דאת עליל לתמן

למירתה: **וְאִם-יִפְגְּהַ לְבַבְךָ**

וְלֹא תִשְׁמַע וְנִדְחַת

וְהִשְׁתַּחֲוִית לְאֱלֹהִים

אַחֵרִים וְעַבַדְתֶּם: וְאִם יתפני

לבך ולא תקביל. ותטעי. ותסגוד. לטעות עממיא ותפלחנין:

הַגִּדְתִּי לָכֶם הַיּוֹם כִּי אֲבַד תֵּאבְדוּן

לֹא-תֵאָרִיכּוּ יָמִים עַל-הָאָדָמָה אֲשֶׁר אֲתָה

עִבֵר אֶת-הַיַּרְדֵּן לָבוֹא שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ: חויתי לבון

יומא דין. ארי מיבד תיבדון. לא תירכון יומין על ארעא. דאת עבר

ית ירדנא. למיעל לתמן למירתה: **יֵט הַעֲדֹתִי בְּכֶם הַיּוֹם**

אֶת-הַשָּׁמַיִם וְאֶת-הָאָרֶץ הַחַיִּים וְהַמּוֹת נָתַתִּי

— כ"ט —

אתכם. שמא שנו את מדתם, שמא לא עלה גלגל חמה מן המזרח והאיר לכל העולם, בענין שנאמר (קבלת 6, ס) וזרח השמש ובא השמש, הסתכלו בארץ שבראתי לשמש אתכם, שמא שנתה מדתה, שמא ורעתם אותה ולא צמחה, או שמא ורעתם חטים והעלתה שעורים, ומה אלו שנעשו לא לשכר ולא להפסד אם זוכין אין מקבלין

ורבית. הרי החיים: **יִוֹאֵם יִפְגְּהַ לְבַבְךָ.** הרי הרע: **יִם כִּי אֲבַד תֵּאבְדוּן.** הרי המות: **יֵט הַעֲדֹתִי בְּכֶם הַיּוֹם אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ.** שהם קימים לעולם וכאשר תקרה אתכם הרעה יהיו עדים שאני התריתי בכם בכל זאת. דבר אחר, העידתי בכם היום את השמים וגי, אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל, הסתכלו בשמים שבראתי לשמש

ברכה ראשונה שקודם ההפטרה

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר בָּחַר, בְּנִבְיָאִים טוֹבִים. וְרָצָה
בְּדַבְרֵיהֶם, הַנְּאֻמִּים בְּאֵמֶת. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. הַבּוֹחֵר בַּתּוֹרָה,
בְּמֹשֶׁה עַבְדּוֹ, וּבִישְׂרָאֵל עַמּוֹ. וּבְנִבְיָאֵי, הָאֵמֶת וְהַצְּדִק: (אמ)

הפטרה דאתם נצבים

דע, כי לעולם מפטירין הפטרה זו בשבת שלפני ראש השנה. בין אם
נצבים וילך מחוברות, ובין אם הן פרודות.

בישעיה סימן ס"א

וְנוֹדַע בְּגוֹיִם זִרְעִים וְצֹאצְאֵיהֶם בְּתוֹךְ הָעַמִּים
כָּל־רְאִיֵּיהֶם יִפְרוּם כִּי הֵם זִרְע בְּרַךְ יְהוָה:
וַיִּתְרַבּוּן בְּעַמְמֵיָא, בְּנִיהוּן. וּבְנֵי בְנִיהוּן, בְּגוּ מַלְכוּתָא. כָּל חֲזוּאֵיהוּן,
יִשְׁתַּמּוּדְעוּנוּנוּן. אַרְי, אַנוּן זִרְעָא, דְּבִרְכִיָּה י״: ב שׁוֹשׁ אֲשִׁישׁ בִּיהוָה
תִּגְל נֶפְשִׁי בְּאֱלֹהֵי כִי הִלְבִּישְׁנִי בְּגַדֵי־יִשְׁע מְעִיל צְדָקָה
יַעֲטֵנִי כַחֲתָן יִכְהֵן פֶּאֶר וְכַפְלָה תַעֲדָה כְּלִיָּה: אִמְרַת יְרִשְׁלָם
מַחְדָּא אַחְדִּי, בְּמִימְרָא דִּי. תְּבוּע נֶפְשִׁי, בְּפִרְקָנָא דְאֱלֹהֵי. אַרְי אֶלְבִּשְׁנִי,
לְבוּשֵׁין דְּפִרְקוֹן. מְעִיל דְּזִכּוֹ, עֲטָפְנִי. כַּחֲתָנָא, דְּמַצְלַח בְּגוּנוּיָה. וְכַכְהֵנָא
רְבָא, דְּמַתְקֵן בְּלְבוּשׁוּהֵי. וְכַכְלָתָא, דְּמַתְקֵשְׁטָא בְּתַקּוּנָהָא: ג כִּי
כְּאַרְץ תּוֹצִיא צְמַחָה וּכְגִנָּה זְרוּעֵיהָ תַצְמִיחַ כֵּן | אֲדָנִי
יְהוָה יַצְמִיחַ צְדָקָה וְתִהְלֶה נֶגֶד כָּל־הַגּוֹיִם: אַרְי כְּאַרְעָא,
דְּמִפְקָא צְמַחָה. וּכְגִנַּת שְׁקִיָּא, דְּזִירוּעָהָ מְרַבֵּיא. כֵּן, י״ אֱלֹהִים. יְגַלִּי
זְכוּתָהּ, וְתִשְׁבַּחַתָּהּ דִּירִשְׁלָם. לְקַבִּיל, כָּל עַמְמֵיָא: ד לְמַעַן צִיּוֹן לֹא
אֲחֻשָּׁה וּלְמַעַן יְרוּשָׁלַם לֹא אֲשַׁקוּט עַד־יֵצֵא כְּנֶגְהָ צְדָקָה
וַיִּשׁוּעַתָּה כָּל־פִּיד יִבְעֹר: עַד דְּאֲעַבִּיד פִּרְקוֹן לְצִיּוֹן, לֹא אֲנִיחַ
לְעַמְמֵיָא. וְעַד דְּאִיתִי נַחְמָא לִירִשְׁלָם, לֹא אֲשַׁקוּט לְמַלְכוּתָא. עַד
דִּיתְגְּלִי כְּשִׁפְרָפְרָא, נְהוּרָה. וּפִרְקָנָהּ, כְּבִעוּר יִבְעֹר: ה וְרָאוּ גוֹיִם
צְדָקָךְ וְכָל־מְלָכִים כְּבוֹדְךָ וְקָרָא לְךָ שֵׁם חֲדָשׁ אֲשֶׁר פִּי

יְהוָה יִקְבְּנוּ: וַיַּחֲזוּן עַמְּמִיא, זְכוּתֶיךָ. וְכָל מַלְכֵי־א, יִקְרִיד. וַיִּקְרוּן לִיד, שְׁמָא חֲדָתָא. דְּבַמִּימְרֵיהּ, יי יִפְרֹשְׁנִיהּ: וְהָיִית עֲטָרַת תְּפָאֲרַת בֵּיד-יְהוָה (כ' וצנוף) וַעֲנִיף מְלוּכָה בְּכַף-אַלְהֵיךָ: וְתַהּוּן. פְּלִיל דְּחֲדוּא, קָדָם יי. וְכַתְּר דְּתִשְׁבְּחָא, קָדָם אַלְהֵיךָ: וְ לֹא-יֵאמֹר לָךְ עוֹד עֲזוּבָה וְלֹא-אַרְצֶךָ לֹא-יֵאמֹר עוֹד שְׁמֹמָה פִּי לָךְ יִקְרָא חֲפְצֵי-בָהּ וְלֹא-אַרְצֶךָ בְּעוֹלָה פִּי-חֲפִין יְהוָה בְּךָ וְאַרְצֶךָ תִּבְעֵל: לֹא יִתְאָמֵר לִיד עוֹד, שְׁבִיקָא. וְלֹא-אַרְעִיד, לֹא יִתְאָמֵר עוֹד צְדִיָּא. אָרִי לִיד. יִתְקַרֵּי, עֲבָדֵי רְעוּתֵי בַּהּ. וְלֹא-אַרְעִיד, יִתְבָּא. אָרִי תַּהֵי רַעוּא מִן קָדָם יי, בֵּיד. וְאַרְעִיד, תִּתְיַתֵּב: ה פִּי-יִבְעֵל בַּחֹר בְּתוּלָה יִבְעֵלוּךְ בְּנִיךָ וּמְשׁוֹשׁ חֲתָן עַל-פִּלָּה יִשִּׁישׁ עֲלֶיךָ אַלְהֵיךָ: אָרִי כְּמָא דְּמַתְיַתֵּב עוֹלִים, עִם בְּתוּלָה. כֵּן יִתְיַתֵּבוּן בְּגוּיךָ, בְּנִכְי. וְכְמָא דְּחֲדֵי חֲתָנָא, עִם פִּלְתָּא. יַחֲדֵי עֲלֶךָ, אַלְהֵיךָ: ט עַל-חֹמְתֶיךָ יְרוּשָׁלַם הַפְּקֻדָתִי שְׁמַרִים כָּל-הַיּוֹם וְכָל-הַלַּיְלָה תִּמְיִד לֹא יַחֲשׂוּ הַמְּזַבְּרִים אֶת-יְהוָה אֱלֹהֵי דְּמִי לְכֶם: הָא עוֹבְדֵי אֲבָהֶתְךָ צְדִיקָא, קִרְתָּא יְרוּשָׁלַם. מִתְקַנִּין וּנְטִירִין, קְדָמִי. כָּל יִמְמָא, וְכָל לַיְלָא. תְּדִירָא, לֹא פִּסְקִין. מִתְאָמֵר דְּכֵרֵן טְבוּתֶיךָ, קָדָם יי. לֹא, פִּסְקִי: וְאַל-תִּתְּנוּ דְּמִי לּוֹ עַד-יְכוֹנֵן וְעַד-יִשִּׁים אֶת-יְרוּשָׁלַם תַּהֲלָה בְּאַרְעֵי: וְלֹא יִפְסוּק דְּכִרְנָהוֹן, מִן קְדָמוּהֵי. עַד דִּיתְקִין. וְעַד דִּישׁוּי יֵת יְרוּשָׁלַם, תִּשְׁבְּחָא, בְּאַרְעָא: זֹא נִשְׁבַּע יְהוָה בִּימִינוֹ וּבִזְרוּעַ עֲזוֹ אִם-אַתָּן אֶת-דְּגַנְךָ עוֹד מֵאֲכָל לְאִיבִיד וְאִם-יִשְׁתָּו בְּנֵי-נֹכַר תִּירוּשָׁךְ אֲשֶׁר יִגְעַת בּוֹ: קִיִּים יי. בִּימִינֵיהּ, וּבִדְרַע תִּקְפִּיהּ. אִם אַתִּין יֵת עֲבוּרִיד עוֹד מִיכָל, לְבַעֲלֵי דְּבְבִיד. וְאִם יִשְׁתָּוֵן בְּנֵי עַמְּמִיא, חֲמִרִיד. דְּלֵאִית, בִּיהּ: זֵב פִּי מֵאֲסָפִיו יֵאֲכַלְהוּ וְהִלְלוּ אֶת-יְהוָה וּמִקְבָּצֵיו יִשְׁתָּהוּ בַּחֲצֵרוֹת קְדָשֵׁי:

זֶלֶק הַדְּקָדוּק: יב כִּי מֵאֲסָפִיו. הפ"א רפה: וְהִלְלוּ. הו"א גְעִי וְהִלְמ"ד רפה:

ארי דכנשוהי לעבורא, ייכלניה. וישבחון, קדם יי. ודעצרוהי לחמרא,
ישתוניה בדרת קדשי: **עברו עברו בשערים פנו דרך העם**
סלו סלו המסלה סקלו מאבן הרימו נס על-העמים:
נבייא עיברו ותובו, בתרעיא. אפנו לב עמא, לאורח תקנא. בשרו,
בשורן טבן. ונחמן לצדיקיא דסליקו הרהור יצרא, דהוא פאבן תקלא.
ארימו אתא, על עממא: **הנה יהוה השמיע אל-קצה**
הארץ אמרו לבת-ציון הנה ישעך בא הנה שכרו אתו
ופעלתו לפניו: הא יי. אשמע, לסיפי ארעא. אימרו, לכנשתא
דציון. הא פרקיד, מתגלי. הא אגר עבדי מימריה, עמיה. דכל עובדיהון,
גלן קדמוהי: **וקראו להם עם-הקדש גאולי יהוה ולך**
יקרא דרושה עיר לא נעזבה: ויקרון להון. עמא דקדשא,
פריקיא די. וליך, יתקרי תביעתא. קרתא, דלא אתרחקת:
מי-זה | בא מאדום חמוץ בגדים מבצרה זה הדור
בלבושו צעה ברב פחו אני מדבר בצדקה רב להושיע:
מן אמר אליו, דעתיד לאיתאח מחא על אדום. פרענו תקיפא, על
בצרה. למעבד פרענות דין עמיה, כמא דקיים להון במימריה. אמר
האנא מתגלי, כמא דמלילית בזכו. סגי קדמי חיל, למפרק: **מדוע**
אדם ללבושו ובגדיו כדרך בגת: מדין יסמקון טורין, מדם
קטילין. ומישרין יפיקון, כחמר במעצרא: **פורה | דרכתי לבי**
ומעמים אין-איש אתי ואדרכם באפי וארמסם בחמתי
ויז נצחם על-בגדי וכל-מלבושי אגאלתי: הא כבעיט,
דמתבעיט במעצרא. בן יסגי קטול, במשרית עממא. ולא יהי להון
תקוף, קדמי. ואקטילנון, ברגזי. ואדושישנון, בחמתי. ואתבר תקוף
תקיפיהון, קדמי. וכל חכימיהון, אסלעים: **כי יום נקם בלבי**
ושנת גאולי באה: ארי. יום פרענותא, קדמי. ושנת פרקן עמי,
מטת: **ואביט ואין עזר ואשתומם ואין סומך ותושע לי**

זרעי וחמתי היא סמכתני: וגלי קדמי, ולית גבר דליה עובדין
טבין. וידיע קדמי, דלית אנש דיקום ויבעי עליהון. ופרקתנון, בדרע
תקפי. ובמימר רעותי, סעדתנון: בא ואבוס עמים באפי
ואשכרם בחמתי ואוריד לארץ נצחם: ואקטיל עממיא,
ברגזי. ואדושישנון, בחמתי. וארמי לארעא ארעיתא, קטילי גברייהון:
כב חסדי יהוה | אזכיר תהלות יהוה בעל כל
אשר-גמלנו יהוה ורב-טוב לבית ישראל אשר-גמלם
ברחמיו וכרב חסדיו: אמר נביא טבותא די אנא מדכר,
תשבחתא די. בעל. כל דגמלנא, יי. וסגי טוביה, לבית ישראל. דגמלנון
ברחמוהי, וכסגיאנות טבותיה: כג ויאמר אד-עמי המה בנים לא
ישקרו ויהי להם למושיע: ואמר, ברם עמי אנון. בניא, דלא
ישקרו. והוה מימריה להון, לפריק: כד בכל-צרתם | (כ לא) לו
צר ומלאך פניו הושיעם באהבתו ובחמלתו הוא גאלם
וינטלם וינשאם כל-ימי עולם: בכל עדן דחבו קדמוהי
לאיתאה עליהון עקא, לא אעיק להון. ומלאך שליח מן קדמוהי,
פרקנון. ברחמיה ובמחסיה עליהון, הוא שיזיבנון. ונטילנון וסוברנון, כל
יומי עלמא:

(גאלנו יהוה עבאות שמו קדוש ישראל:)

(פרקנא. יי עבאות, שמייה. קדישא, דישראל:)

על דא יתברך וישתבח, שמה רבא קדישא. די לעילא, חיא וקימא. מברך הוא לעלם,
ולעלמי עלמא:

זולק הדקדוק: כב חסדי. החי"ת געי והשווא נע, והדל"ת רפה: ברחמיו. הכ"ף געי:
כד בכל-צרתם. הבי"ת געי: